

Baggrundsnotat - hvad er et rådighedsbeløb

Rådighedsbeløb kan have betydning for, om der kan bevilges økonomisk hjælp som enkeltydelse efter aktivlovens §§ 81-85 og som personligt tillæg til pensionister og førtidspensionister på den gamle ordning (før 2003) i henhold til pensionslovens § 14, stk. 1. og § 17, stk. 2. i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv.

Af Vejledning [2016-12-20 nr. 10309 Hjælp i særlige tilfælde](#), punkt 4 fremgår det, at hjælpen efter aktivlovens §§ 81, 81a, 82, 83, 84 og 85 er trangsbestemt. Det betyder, at der kun kan ydes hjælp efter disse bestemmelser, hvis ansøgeren ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

Ved vurderingen af, om ansøgeren selv har mulighed for at betale udgiften, lægges der vægt på ansøgerens rådighedsbeløb og formue. Der lægges også vægt på, om ansøgeren har mulighed for at betale udgiften ved hjælp af en afdragsordning eller ved hjælp af et lån.

Af punkt 5 i samme vejledning fremgår det desuden, at rådighedsbeløbet fastlægges med udgangspunkt i de månedlige nettoindtægter fratrukket de rimelige og nødvendige faste udgifter. Rådighedsbeløbet skal dække udgifterne til mad, tøj og andre udgifter, se fx [principafgørelse 75-14](#).

Rimelige og nødvendige faste udgifter kan for eksempel være udgifter til husleje, herunder el, vand og varme, telefonabonnement, internet, børnepasning og børnebidrag. Eksemplerne er ikke udtømmende. Udgiften til børnebidrag medregnes f.eks. som en rimelig og nødvendig udgift i det omfang, bidraget betales, se [principafgørelse 55-15](#).

Som eksempler på udgifter, der som udgangspunkt ikke medregnes, kan nævnes udgifter til håndkøbsmedicin, afdrag på gæld, kabel-tv, ulykkesforsikring og privatskole, se [principafgørelserne 27-15 og 75-14](#).

Er vi som kommune forpligtiget til at have fastsat et rådighedsbeløb? - praksis fra Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har ved sin principafgørelse 34-19 vedrørende personligt tillæg udtalt sig om beregning af rådighedsbeløb.

Rådighedsbeløbet beregnes ved at trække ansøgerens (pensionistens og en eventuel ægtefælles) månedlige rimelige, faste udgifter fra nettoindtægten. Hvis kommunen har fastsat et vejledende rådighedsbeløb, skal det danne udgangspunkt for, om ansøgeren (pensionisten) er berettiget til personligt tillæg.

Ankestyrelsen har gentagne gange slået fast, at der i lovgivningen ikke er fastsat et rådighedsbeløb og at Ankestyrelsen ikke har hjemmel til at fastsætte et nationalt rådighedsbeløb. En del kommuner har dog et vejledende rådighedsbeløb.

Halsnæs Kommune udarbejder således løbende en liste om Vejledende rådighedsbeløb, senest for 2021.

Af principafgørelserne 75-14 og 19-14 oplyser Ankestyrelsen desuden, at

- Hvis en kommune har fastsat et vejledende rådighedsbeløb, og det har betydning for den konkrete afgørelse, skal det fremgå af afgørelsens begrundelse, hvilken betydning det vejledende rådighedsbeløb har i den konkrete sag.
- Det skal desuden fremgå, hvordan det vejledende rådighedsbeløb er udregnet.
- Et kommunalt fastsat rådighedsbeløb er vejledende, og kommunen skal altid foretage en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag, om der er grundlag for at fravige dette.